

Revisionsstrategi

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	2
2 Revisionens uppdrag.....	2
3 Revisionens strategier.....	3
3.1 Ansvarsprövning.....	3
3.1.1 Planering.....	3
3.1.2 Granskning.....	3
3.1.3 Prövning.....	5
3.1.4 Kvalitetssäkring av revisionsprocessen.....	5
3.1.5 Samordnad revision.....	5
3.1.6 Sakkunniga biträden.....	6
3.1.7 Revisionens granskande och stödjande roll.....	6
3.1.8 Ansvarsprövningsprocessen.....	6
3.2 Bidra till förbättringar och utveckling i Eskilstuna kommun.....	6
3.2.1 Den kommunala revisionens status.....	6
3.2.2 Kommunicera för att få gehör för viktiga iakttagelser.....	7
3.2.3 Hög kvalitet i granskningsarbetet.....	7
3.2.4 Uppföljning för ständig förbättring.....	7

1 Inledning

I enlighet med god revisionsledning föreslås en strategi för kommunrevisionens långsiktiga revisionsarbete under den kommande fyraårsperioden. Revisionsstrategin skall fungera som en vägledning i revisionsarbetet som har sin grund i kommunallagens kap 9 och ”God revisionsledning i kommunal verksamhet”, utformad av Sveriges kommuner och landsting. Årligen kompletteras revisionsstrategin med en plan över det närmsta årets revisionsinsatser (Revisionsplan).

Syftet med revisionsstrategin är att den ska utgöra ett hjälpmedel för revisorerna att:

- motsvara kommunallagens krav på den kommunala revisionen
- leva upp till god revisionsledning i kommunal verksamhet
- använda tilldelade resurser så effektivt som möjligt
- genomföra revisionsinsatser med en hög kvalitet som har förmåga att bidra till förbättringar och en ökad effektivitet i kommunens verksamhet

2 Revisionens uppdrag

Revisionen är kommunfullmäktiges organ för kontroll av och stöd till styrelse och nämnder och syftar ytterst till ansvarsprövning av styrelse och nämnder. Enligt kommunallagen 9 kap 9 § är revisionens uppgift att pröva om:

- verksamheten sköts ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt på tillfredsställande sätt
- räkenskaper är rättvisande
- den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig

Vidare framgår att revisorerna årligen granskar all verksamhet inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av god revisionsledning. Granskning skall ske på samma sätt i kommunala bolag, genom de lekmannarevisorer som utsetts i bolagen.

”God revisionsledning i kommunal verksamhet” har tolkat och utvecklat kommunallagen kap 9 och är ett viktigt styrande dokument i revisorernas arbete.

3 Revisionens strategier

Följande strategier föreslås för Kommunrevisionen i Eskilstuna.

1. Ansvarsprövning av:
 - om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt
 - om räkenskaperna är rättvisande
 - om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig
2. Bidra till förbättring och utveckling av Eskilstuna kommun enligt kommunens vision Eskilstuna den stolta Fristaden
3. Vara en trovärdig och betydelsefull aktör i Eskilstuna kommun

Strategierna beskrivs mer utförligt i de följande avsnitten.

3.1 Ansvarsprövning

Revisorerna och lekmannarevisorerna anpassar successivt sitt arbetsätt till förändrade villkor och förutsättningar. För att i slutändan kunna pröva frågan om ansvarsfrihet måste granskningsarbetet genomföras enligt en tydlig process som följer kommunallagens krav och den senaste omarbetningen av skriften "God revisions sed i kommunal verksamhet".

Denna **Revisionsprocess** består, kortfattat, i huvudsak av tre delar: **planering, granskning och prövning med rapportering.**

3.1.1 Planering

Enligt god revisions sed är analysen av **väsentlighet och risk** revisionsprocessens grundstomme.

Analysarbetet och dokumentation av väsentlighet och risk är en viktig del i alla faser av revisionsarbetet. Analysen utgör grunden för planeringens inriktning, omfattning och resursbehov de närmsta åren.

Revisorerna genomför årligen en övergripande väsentlighets- och riskanalys av den kommunala verksamheten inklusive de kommunala företagen. Analysen utgör underlag för den årliga prioriteringen av granskningsinsatserna. De planerade insatserna sammanställs i en **årlig övergripande revisionsplan.**

3.1.2 Granskning

All granskning av revisorerna syftar till att ge underlag för den bedömning och de uttalanden som revisorerna skall göra i revisionsberättelsen. Att årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden innehåller flera delar som revisionen måste täcka in för att få tillräckliga underlag för de uttalanden om styrelsen och nämnderna som revisorerna skall göra varje år i revisionsberättelsen.

Revisorerna kan också genomföra förstudier för att ytterligare förbättra underlaget för ställningstaganden till väsentliga granskningsområden.

De olika granskningsinsatserna beskrivs i det följande.

3.1.2.1 Tillförlitlighet i redovisning, system och rutiner

Granskningen inriktas mot de mesta väsentliga och riskfyllda delarna av kommunens redovisning, system och rutiner. Granskningsresultatet utgör en viktig grund för både granskningen av styrelsens och nämndernas ansvarsutövande och för granskning av årsredovisning och delårsrapporter.

3.1.2.2 Årsredovisning och delårsrapport

Externredovisningen i årsredovisning och delårsrapporter regleras i den kommunala redovisningslagen. Revisorerna bedömer om redovisning skett enligt lagen och enligt rekommendationer från normgivande organ. Nämndernas redovisning av verksamhet och ekonomi, utifrån målen för en god ekonomisk hushållning, i delårsrapporten och i årsredovisningen omfattas också av revisorernas granskning. Det är av demokratiskt intresse att nämndernas redovisning ger en rättvisande bild av hur skattemedlen använts.

3.1.2.3 Övergripande ansvarsutövande

Revisorerna skall varje år uttala sig i frågan om ansvarsfrihet för samtliga nämnder och styrelser samt enskilda ledamöter i dessa organ. Revisorernas uttalande i ansvarsfrågan skall utgå från revisionsuppgiften att granska och bedöma:

- effektivitet och kvalitet
- tillförlitlighet
- styrbarhet

För att kunna ta ställning i frågan om ansvarsfrihet granskar och bedömer revisorerna om nämndens och styrelsens övergripande ansvarsutövande är tillfredställande. Begreppet ansvarsutövande definieras som nämndens eller styrelsens aktiva åtgärder för att leda, styra, följa upp och kontrollera verksamheten.

3.1.2.4 Fördjupande granskning

Granskningen av det övergripande ansvarsutövandet kompletteras med fördjupande revisionsprojekt. I bedömningen av det övergripande ansvarsutövandet prövas om den politiska organisationen skapar tillräckliga förutsättningar för ändamålsenlighet, god ekonomisk hushållning och betryggande säkerhet genom aktiv styrning och kontroll. I de fördjupade projekten granskas utvalda delar av nämndernas verksamhet mer ingående.

3.1.2.5 Intern kontroll och uppföljning

Nämnderna ansvarar för att den interna kontrollen är tillräcklig. Revisorerna skall genom sin granskning ta fram underlag för att bedöma nämndernas agerande, d v s om nämnderna fullgör fullmäktiges uppdrag och säkerställer att den interna kontrollen är tillräcklig. Revisionens granskningar ska verifiera att nämndernas system och rutiner skapar tillräckliga förutsättningar för en ändamålsenlig och säker verksamhet i enlighet med lagar och fullmäktiges beslut.

Uppföljning av att revisorernas synpunkter beaktas sker löpande vid de periodvis återkommande nämndträffarna, vid årliga avstämningar med kommunledningen och vid behov genom särskilt beslutade uppföljningar av genomförda granskningar.

3.1.3 Prövning

Resultatet av samtliga granskningsinsatser ger sammantaget revisorerna underlag för uttalandet om att tillstyrka eller avstyrka ansvarsfrihet, att rikta anmärkning eller att i övrigt framföra kritik och synpunkter med anledning av årets revision. Revisorerna kan också uttala sig om verksamheten i de kommunalförbund som kommunen är medlem i mot bakgrund av den granskning som skett genom de utsedda lekmannarevisorerna och revisorerna. Revisorernas ställningstagande i ansvarsfrihetsfrågan omfattar all verksamhet som bedrivs av styrelse, övriga nämnder samt enskilda ledamöter i dessa organ.

3.1.4 Kvalitetssäkring av revisionsprocessen

Målet för revisorernas arbete är att revisionsprocessen skall ge ett tillförlitligt resultat som möjliggör en kommunaldemokratisk kontroll och ett ansvarsutkrävande, som respekteras av de olika kommunala organen liksom av medborgarna. För detta krävs tillräckliga kunskaper om revisionsprocessen och vad styrelse och nämnder vill åstadkomma och hur man agerar för att nå avsedda resultat. Revisorerna kvalitetssäkrar på olika sätt resultaten av genomförda granskningar, bl. a genom den arbetsfördelning revisorerna gjort.

Genom fortlöpande dialog med granskade styrelser, nämnder och kommunens företag skapas förståelse både för utformningen av revisionsprocessen och för tillämpade metoder och resultat.

3.1.5 Samordnad revision

Fullmäktige utser två lekmannarevisorer i bolag där kommunen har mer än 50 % ägande samt revisorer och eventuellt ersättare i andra företagsformer. Det är obligatoriskt med en samordnad revision mellan kommunens verksamhet i förvaltning och i helägda företag.

Avsikten är att lekmannarevisorerna i aktiebolag och de förtroendevalda revisorerna i andra företagsformer huvudsakligen skall ägna sig åt att granska om företagen tillgodoser det kommunala ändamålet. Förutsättningar för en revision med helhetssyn på hela den kommunala verksamheten oavsett driftsform har därmed skapats.

Samordningen av revisionen av hela den kommunala verksamheten underlättas genom kravet på personsamband. Detta innebär att den eller de lekmannarevisorer eller förtroendevalda som fullmäktige utser till företagen väljs bland de, som redan utsetts till revisorer för granskning av kommunens styrelse och nämnder.

Revisorerna skall arbeta med att samordna granskningsarbetet i såväl förvaltning som företag i planering, genomförande och rapportering.

Detta kräver ett aktivt och förtroendefullt samarbete mellan revisorer, lekmannarevisorer, sakkunniga och auktoriserade revisorer.

Granskningsrapporterna från lekmannarevisorerna, revisionsberättelse från revisorerna i kommunala företag och kommunalförbund ska bifogas revisionsberättelsen.

3.1.6 Sakkunniga biträden

Revisorerna och lekmannarevisorerna biträds av sakkunniga med god kunskap om kommunal verksamhet, förvaltning och organisation och dess förutsättningar t ex gällande lagstiftning. Revisorerna och lekmannarevisorerna styr som uppdragsgivare omfattning och inriktning på de sakkunnigas insatser genom **revisionsplanen** och **projektplaner** för de enskilda granskningarna.

De **sakkunnigas revisionsrapporter**, som har godkänts av revisorerna, ska bifogas revisionsberättelsen. Revisionsrapporterna medföljer revisorernas revisions skrivelser, som sammanfattar revisorernas bedömning och beslut efter varje avslutad granskning.

3.1.7 Revisionens granskande och stödjande roll

Revisorerna är i granskningsarbetet självständiga i förhållande till varandra men samarbetar i det löpande revisionsarbetet och vid olika ställningstaganden. Opartiskhet och saklighet genomsyrar agerande, bedömningar och uttalanden. Det är ansvarig styrelse eller nämnd som tar ställning till och har det fulla ansvaret för åtgärder som vidtas med anledning av revisorernas synpunkter och förslag.

3.1.8 Ansvarsprövningsprocessen

För att fullgöra uppdraget från fullmäktige ska styrelser och nämnder exempelvis dokumentera hur man tar till sig och tolkar uppdrag, hur man säkerställer att det utförs och hur återrapporteringen av resultat och uppnådda effekter till såväl styrelse, nämnden som fullmäktige ska gå till.

Av kommunfullmäktige fastställt styrsystem framgår hur nämnderna och bolagen ska leda styra och följa upp att uppdraget från fullmäktige fullgörs. Nämnden skall kunna redogöra för hur man har beslutat, agerat och hur detta dokumenteras så att det blir möjligt för revisorerna att granska och bedöma ansvarstagandet för att ge fullmäktige ett tillförlitligt underlag för ansvarsprövningen. Revisorernas ambition är att, genom en bra dialog bidra till kunskap om den kommunala ansvarsprövningsprocessen.

3.2 Bidra till förbättringar och utveckling i Eskilstuna kommun

3.2.1 Den kommunala revisionens status

Revisionen i Eskilstuna ska fortsätta bidra till ständiga förbättringar genom:

- ett utvecklat och bra samarbete med fullmäktiges presidium.
- aktiva och kunniga revisorer och sakkunniga biträden
- att revisorerna ska vara kända hos medborgarna
- att revisionsinsatserna präglas av dialog som främjar utvecklingsarbetet

3.2.2 Kommunicera för att få gehör för viktiga iakttagelser

Pressmeddelanden kan användas för att sprida kännedom om revisorernas granskningar. Ett pressmeddelande ökar möjligheten att de granskningar som genomförs når medborgarna med korrekt information.

Kommunikation med berörd styrelse/nämnd/förvaltning sker i samband med granskningsarbetet. Ambitionen vid kommunikationen är att genom dialog förankra och förtydliga revisionens iakttagelser och rekommendationer i syfte att stödja verksamhetens utveckling.

Missivskrivelse ska alltid upprättas när en rapport lämnas till fullmäktige och berörd nämnd. Revisorerna kan i missivet lyfta fram de viktigaste iakttagelserna.

De förtroendevalda revisorerna bör föra en regelbunden dialog med fullmäktiges presidium i syfte att "lyfta" revisionens frågor till fullmäktiges bord. Angelägna revisionsinsatser som berör stora delar av kommunens verksamhet bör presenteras i fullmäktige.

3.2.3 Hög kvalitet i granskningsarbetet

Hög kvalitet i arbetet styrs upp av revisorerna i samband med upphandlingen av sakkunnigt biträde. I allmänhet kan följande förväntningar/krav riktas mot biträdet:

- sakkunnigt biträde med gedigen erfarenhet av offentlig revision och offentlig verksamhet
- systematiska granskningsmetoder vilka ständigt utvecklas och förbättras
- en kvalitetssäkrad revisionsprocess, som bl a säkerställer att revisorernas strategier efterlevs, att revisionsrapporter alltid faktagranskas av berörda i de granskade verksamheterna innan presentation sker för revisorerna samt att rapporter är kärnfullt skrivna och presenteras på ett klargörande och engagerat sätt.

3.2.4 Uppföljning för ständig förbättring

Uppföljning av revisorernas arbete genomförs enligt följande:

- årlig revisionsberättelse,
- årlig avstämning av revisionsstrategin och en ny revisionsplan baserad på en uppdaterad risk- och väsentlighetsanalys.
- i årliga träffar med kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens presidier.

3.3 Vara en trovärdig och betydelsefull aktör i Eskilstuna kommun

Omvärld

För att fånga viktiga händelser inom kommunen och i omvärlden behövs en bevakning. Det följer med uppdraget som revisor att på en övergripande nivå följa utvecklingen i kommunen och på det kommunala området. Sakkunnigt biträde ska dessutom löpande informera revisorerna vid särskilt genomgripande förändringar eller andra företeelser i omvärlden med stor betydelse för revisionen.

Nätverk

Revisionen ingår i såväl "Nätverk Mälardalen" med bl a Västerås, Uppsala och Södertälje samt i ett länsövergripande nätverk med Södermanlands Landsting och övriga kommuner i Södermanland.

Inom för landsting och kommuner gemensamma ansvarsområden genomförs övergripande granskningar. Exempel på detta är patientnämnden.

Kompetensutveckling

Med den snabba utvecklingstakt som råder både inom kommunens verksamhet och inom revisionen finns uppenbara skäl till löpande kompetensutveckling för revisorerna. I detta arbete kan ses dels deltagande i seminarier och konferenser inom området, dels riktade utbildningsinsatser och studiebesök.

